

Projekt

z dnia 2 grudnia 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY SZYDŁOWO**

z dnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2025 r., poz. 1153) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49) Rada Gminy Szydłowo uchwala, co następuje :

§ 1. Przyjmuje się „Gminny program wspierania rodziny na lata 2026-2028”, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Szydłowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
na lata 2026-2028**

Szydłowo 2025

Spis treści

Wprowadzenie	4
I. Podstawy prawne	5
II. Diagnoza	6
1. Definicja rodziny i jej funkcje	6
1.1. Rodzina.....	6
1.2. Funkcje rodziny.....	6
1.3 Wychowanie.....	7
2. Dane podstawowe o Gminie	8
2.1 Dane ogólne.....	8
2.2 Edukacja i wychowanie.....	8
3. Problemy dosięgające dzieci i ich rodziny	13
3.1 Przemoc domowa.....	14
3.2 Uzależnienia	16
3.3 Przestępczość nieletnich.....	17
3.4 Niewydolność wychowawcza rodziców.....	18
4. Działania Centrum Usług Społecznych w Szydłowie	21
4.1 Pomoc Społeczna i świadczenia rodzinne	21
4.2 Rodziny objęte asystą rodzinną i pracą socjalną.....	22
III. ORGANIZACJA WSPARCIA RODZINY	31

3.1. Zadania Gminy z zakresu wspierania rodzin	30
3.1.1 Rodziny objęte asystą rodzinną	31
3.1.2 Partycypacja w kosztach utrzymania dzieci z Gminy Szydłowo umieszczonych w pieczy zastępczej.....	34
3.1.3 Ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodziny "Za życiem"	36
3.1.4 Zasoby instytucjonalne Gminy Szydłowo w obszarze wsparcia rodziny.....	37
3.1.5 Usługi Społeczne	38
3.1.6. Poradnictwo Specjalistyczne.....	39
IV Analiza.....	40
V. Cele i zadania Gminnego Programu Wsparcia Rodziny Gminy Szydłowo na lata 2026-2028.....	41
4. Realizatorzy Gminnego Programu Wspierania Rodzin na lata 2026-2028.....	45
5. Źródła finansowania Programu.....	46
6. Monitoring i ewaluacja Programu.....	46
Spis wykresów i tabel	47

Wprowadzenie

Wsparcie rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych należy do istotnych zadań realizowanych przez samorząd. Obowiązki gminy w tym zakresie określa *ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* (tj.:Dz.U. z 2025 r. poz.49.), która w art. 176 pkt 1 stanowi, że do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Wstęp do cytowanej na wstępie ustawy brzmi „ ***Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich ich członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami***”.

Niniejszy Program jest kontynuacją Programów realizowanych w latach 2023-2025 i obejmuje kompleksowe rozwiązania dotyczące wsparcia rodzin z dziećmi z wykorzystaniem przede wszystkim pracy z rodziną, w tym zwłaszcza w formie asysty rodzinnej, pracy socjalnej, świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych.

Program będzie realizowany przez Centrum Usług Społecznych w Szydłowie we współpracy z instytucjami i organizacjami, których podmiotem oddziaływań jest rodzina, z zachowaniem zasady wzajemnej współpracy oraz poszanowania godności wszystkich uczestników działań.

Program będzie adresowany dla rodzin z terenu Gminy Szydłowo, w tym:

- a) dla rodzin przeżywających trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, w tym te, z których dzieci zostały umieszczone w różnych formach pieczy zastępczej, rodziny z dziećmi niepełnosprawnymi, zagrożone sytuacją kryzysową, dzieci i młodzież zagrożone niedostosowaniem społecznym,
- b) dla rodzin, które chcą zwiększyć swoją wiedzę w zakresie opieki nad dzieckiem,
- c) dla przedstawicieli instytucji, organizacji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodziny.

Realizacja działań przewidzianych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny gminy Szydłowo na lata 2026-2028 ma na celu poprawę sytuacji rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem tych, które mają trudności wychowawcze oraz potrzebują wsparcia w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji.

I. Podstawy prawne Programu

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz.49),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025 r. poz.1214),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2024r. poz. 1576),
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2024r. poz. 1829),
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. z 2025 r. poz.798),
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2023 r. poz.2809),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2025 r. poz.1208),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U z 2025r. poz.438),
- ustawa z dnia 29 lipiec 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2024r. poz. 1673),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz.2151),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz.1939),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2025r. Poz. 1338),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U z 2024 r. poz.978)
- Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881)

II. Diagnoza

1. Definicja rodziny i jej funkcje.

1.1 Rodzina

Według prawa rodzinnego, tj. Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego rodziną jest związek małżeński kobiety i mężczyzny. Rodzina, która powstaje w chwili formalnego zawarcia związku małżeńskiego może obejmować co najwyżej dwa pokolenia tj. oprócz małżonków obejmuje ona dzieci. Dzieci są częścią rodziny do czasu wspólnego zamieszkiwania ze swoimi rodzicami.

Pojęcie rodziny nie oznacza jednak konieczności występowania pokrewieństwa pomiędzy jej członkami, gdyż rodziną w świetle prawa rodzinnego będą także rodziny zastępcze spokrewnione i niespokrewnione.

Na gruncie ustawy o pomocy społecznej pojęcie rodziny nie jest oparte na więzach pokrewieństwa. Za rodzinę w powyższym akcie, zgodnie z art. 6 pkt 14, uznaje się osoby spokrewnione i niespokrewnione, pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące, przy czym te dwie przesłanki muszą być spełnione łącznie. W tym ujęciu rodziną jest więc także związek konkubinatu.

1.2. Funkcje rodziny

„Funkcja rodziny, to tyle co wyspecjalizowane i permanentne działania i współdziałania członków rodziny wynikające z bardziej lub mniej uświadomionych sobie przez nich zadań, podejmowanych w ramach wyznaczonych przez obowiązujące normy i wzory, a prowadzące do określonych efektów głównych i pobocznych”.

W związku z koniecznością zaspokajania licznych potrzeb swoich członków oraz zrealizowania celów, jakie stawia przed nią szersza zbiorowość, instytucja rodzinna jako grupa społeczna posiada istotną cechę, mianowicie realizuje pewne funkcje (zadania).

Funkcje rodziny są ściśle związane z jej strukturą.

W. Okoń wyróżnia cztery podstawowe funkcje rodziny:

- ➔ Prokreacyjna – wynikająca z dążenia człowieka do zaspokojenia popędu płciowego i posiadania potomstwa będące motywacją zawierania małżeństwa i tworzenia rodziny.

- ➔ Wychowawcza–konsekwencja funkcji prokreacyjnej: udział rodziny w socjalizacji dziecka we wszystkich jej fazach: od wczesnej opieki do usamodzielnienia się, zapewnienia dzieciom odpowiedniego startu życiowego.
- ➔ Gospodarcza – od niej zależy spełnienie poprzednich funkcji – prowadzenia gospodarstwa domowego zaspokajającego potrzeby materialne członków rodziny.
- ➔ Sprawowanie pieczy – nad życiem członków, ich zachowaniem, kulturą, zdrowiem, trudnościami żywymi.

1.3 Wychowanie

Wychowanie to bardzo długotrwały proces. Pierwszymi nauczycielami dzieci są ich rodzice i to oni przede wszystkim ponoszą odpowiedzialność za ich wychowanie.

Wg W. Okonia „wychowanie w rodzinie, wychowanie w kręgu rodzinnym, stanowiącym pierwszą szkołę wychowania dla ogromnej większości ludzi; składają się nań czynności opiekuńczo-pielęgnacyjne rodziców względem dzieci (...) oraz czynności wychowawcze w zakresie wychowania fizyczno-zdrowotnego, umysłowego, moralno-społecznego, religijnego i estetycznego, jak również aktywność i działalność dzieci (...), stopniowo obejmująca wykonywanie różnorodnych zadań”.

Wychowawczej działalności rodziny nie jest w stanie zastąpić żadne inne środowisko wychowawcze. Dzieci odrzucone przez rodziców, pozbawione rodziny, chociaż opiekę nad nimi przejmuje państwo, dorastają w atmosferze pewnej dyskwalifikacji. Środowisko rodzinne jest najważniejszym czynnikiem decydującym o osobowości dziecka w rozwojowym okresie jego życia. Żłobek, przedszkole i szkoła tworzą sztuczne środowisko, natomiast rodzina tworzy naturalne środowisko wychowawcze. Niektórzy rodzice błędnie jedynymi odpowiedzialnymi za wychowanie swoich dzieci czynią ww. placówki. Przebieg wychowania zależy od sytuacji w jakiej się ono dokonuje. Inne jest wychowanie w przedszkolu, inne w szkole, a jeszcze inne w domu rodzinnym. W każdym z tych środowisk wchodzi w grę różne cele, warunki i czynniki wychowawcze. W przedszkolu dominują cele rekreacyjne, wychowawcze a w szkole – cele dydaktyczne. W rodzinie natomiast na pierwszy plan wysuwa się wzajemna opieka, zaspokojenie potrzeb dziecka, rodzicielska troska o prawidłowy jego rozwój i wychowanie. Rodzina kształtuje pierwsze wyobrażenie dziecka o świecie, uczy je norm postępowania, odróżniania tego co dobre a co złe.

2. Dane podstawowe o Gminie

2.1 Dane ogólne

Gmina Szydłowo położona jest w zachodniej części powiatu pilskiego, na północy województwa wielkopolskiego. Najliczniejszą grupą mieszkańców w roku 2024 w Gminie Szydłowo są osoby w wieku produkcyjnym. Według danych na 31.12.2024r. w Gminie Szydłowo zamieszkiwało 9692 osób (z czego 4679 to kobiety a 5013 to mężczyźni). W porównaniu do roku 2023 nastąpił ogólny wzrost mieszkańców, gdyż w roku 2023 według stanu na dzień 31.12.2023r. liczba ludności gminy Szydłowo wyniosła 9570 osób z czego 4776 stanowiły kobiety, a 4794 mężczyźni.

Tabela 1. Przedział wiekowy mieszkańców gm. Szydłowo

		ROK 2023		ROK 2024	
Lp.	Przedział wiekowy	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
1.	Wiek przedprodukcyjny	1106	1086	1120	1074
2.	Wiek produkcyjny	2842	3271	2872	3298
3.	Wiek poprodukcyjny	936	512	1020	601

Źródła danych: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2023-2024 Centrum usług Społecznych w Szydłowie.

2.2 EDUKACJA I WYCHOWANIE

„Marzy mi się szkoła szczęśliwa, przyjazna uczniom i rozumiejąca ich potrzeby. Marzy mi się szkoła, która będzie dbała o dobre samopoczucie dzieci i młodzieży. Marzy mi się szkoła, gdzie wszyscy członkowie wspólnoty czują, że mają coś do powiedzenia. A taka szkoła będzie w naturalny sposób przyjazna uczniom i pracownikom oświaty”.

Zofia Grudzińska

Dziecko wymaga szczególnej opieki i troski. Działalność na jego rzecz powinna polegać przede wszystkim na ochronie jego praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, służby zdrowia i wypoczynku oraz na asekurowaniu go w obliczu zagrożeń.

W gminie Szydłowo funkcjonuje: 3 szkoły podstawowe, 3 przedszkola oraz Wielkopolskie Samorządowe Centrum Edukacji i Terapii w Starej Łubiance. Młodzież z gminy ma również możliwość kontynuowania nauki m.in. w Wałczu i Pile, gdzie znajdują się szkoły zawodowe, technika i licea.

Tabela 2. Dane szczegółowe na temat placówek oświatowych działających w gminie.

Źródło danych: opracowanie na podstawie otrzymanych danych z placówek oświatowych.

LP	NAZWA PLACÓWKI	ADRES PLACÓWKI	LICZBA DZIECI UCZĘSZCZAJĄCYCH DO PLACÓWEK		
			2022/2023	2023/2024	2024/2025
1.	Zespół Szkół im. Janusza Korczaka w Szydłowie i Przedszkole przy Zespole Szkół in. Janusza Korczaka w Szydłowie	Szydłowo 43, 64-930 Szydłowo	388	382	420
2.	Szkoła Podstawowa w Skrzatuszu im. Bohaterów Wyzwolenia Ziemi Wałeckiej z oddziałem przedszkolnym	Skrzatusz ul. R. Leszczyńskiego 1, 64-930 Szydłowo	118	116	110
3.	Wielkopolskie Samorządowe Centrum Edukacji i Terapii w Starej Łubiance	Kościuszkowców 2A, 64-932 Stara Łubianka	139	141	150
4.	Zespół Szkół im. Władysława Stanisława Reymonta w Starej Łubiance i Przedszkole w Starej Łubiance	ul. Polna 8, 64-932 Stara Łubianka	257	238	266

Jednym z bardzo ważnych czynników jest stworzenie właściwego klimatu sprzyjającego efektywnemu współdziałaniu rodziców i nauczycieli oraz współpracy szkoły ze środowiskiem lokalnym. Placówka oświatowa musi działać efektywnie, a więc być odpowiednio i profesjonalnie zarządzana. *"Najwyższą formą wychowania jest takie, które nie ogranicza się do przekazywania wiedzy, lecz prowadzi do harmonii naszego życia z całym istnieniem".*

Rabindranath Tagore

Wykonywanie zadań w trosce o wychowanie, pomoc wychowankom i ich rodzicom oraz systemowa opieka nad powierzonymi wychowankami/ uczniami w szkole i internacie, byłoby niepełne bez współpracy z innymi instytucjami i podmiotami. Wspólnota celów i zadań łączy i wspiera proces wychowawczy oraz dydaktyczny uczniów w szkole, a także wpływa na nieustanny rozwój pedagogów, którzy szukają coraz ciekawszych sposobów docierania do ucznia z przekazem wiedzy i wartości. Ponadto należy dodać, iż Gmina Szydłowo oferuje dojazdy do placówek oświatowych znajdujących się na jej terenie.

Placówki oświatowe znajdujące się na Gminie Szydłowo wychodzą naprzeciw oczekiwaniom dzieci uczęszczających do ich placówek i oferują różnego rodzaju zajęcia pozalekcyjne. Co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Zajęcia dodatkowe dla uczniów prowadzone przez placówki oświatowe w gminie.

Lp.	Rodzaj zajęć	Liczba dzieci – uczniów		
		2022/2023	2023/2024	2024/2025
1.	wyrównawcze	86	69	57
2.	korekcyjno – kompensacyjne	78	79	55
3.	logopedyczne	90	81	97
4.	psychoterapeutyczne	54	55	86
5.	socjoterapeutyczne/ zajęcia rozwijające	1	1	1
6.	rewalidacyjne	16	15	19
7.	Inne	1	0	0

Źródło danych: Opracowanie na podstawie danych otrzymanych z placówek oświatowych.

Analiza sytuacji dziecka w gminie Szydłowo została dokonana na podstawie odpowiedzi na pisma, które zostały skierowane przez asystenta rodziny pracującego na terenie Gminy Szydłowo do poszczególnych szkół działających na terenie Gminy – odpowiedzi udzielili dyrektorzy w.w placówek

oświatowych. Informacje zawarte w odpowiedziach pozwoliły zdiagnozować środowisko szkolne i uzyskać informację na temat prowadzonych w szkołach działań wychowawczych i profilaktycznych. Ogół placówek prowadzi zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

W analizowanym okresie największa ilość dzieci – uczniów skorzystała z zajęć wyrównawczych, logopedycznych, korekcyjno-kompensacyjnych. Analizując rok 2024/2025 największa ilość dzieci skorzystała z zajęć psychoterapeutycznych. Wszystkie placówki prowadzą dożywianie uczniów oraz umożliwiają im korzystanie z zajęć świetlicowych.

W większości przypadków, w rozwiązywaniu problemów wychowawczych uczniów aktywny udział brali rodzice, współpracując z pracownikami szkoły - wychowawcą, pedagogiem.

Tabela 4. Wsparcie udzielone dzieciom i rodzicom przez placówki oświatowe

	Liczba rodzin		
	2022/2023	2023/2024	2024/2025
Liczba porad i konsultacji dla rodziców	1072	1231	1246
Liczba rodzin objętych wsparciem	465	465	505
Liczba dzieci objętych wsparciem psychologa i pedagoga	249	213	232
Wnioski o wgląd w Sytuacje dzieci	4	7	6

Źródło danych: opracowanie na podstawie otrzymanych danych z placówek oświatowych.

3. PROBLEMY DOSIĘGAJĄCE DZIECI I ICH RODZINY

3.1 Przemoc domowa.

Ustawodawca zdefiniował przemoc jako „*jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, a także innych – wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą*”

Przemoc domowa jest problemem powszechnym. Społeczeństwo jest bierne i nie reaguje na przejawy agresji domowej lub wprost ją akceptuje i usprawiedliwia sprawców. Występuje także tolerancja dla zachowań patologicznych, wynikająca z niskiego poziomu społecznej świadomości o zachowaniach stanowiących przejawy przemocy domowej.

Wyróżnia się cztery podstawowe rodzaje przemocy domowej:

- 1) fizyczną – bicie, duszenie, przypalanie ciała oraz każde inne zachowanie sprawcy skutkujące lub zmierzające do wyrządzenia fizycznych obrażeń;
- 2) psychiczną – wyzwiska, obelgi, zaniżanie poczucia wartości ofiary, wyśmiewanie, drwiny;
- 3) seksualną – gwałt, wymuszanie pożycia, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, ocenianie sprawności seksualnej;
- 4) ekonomiczną – finansowe uzależnienie ofiary od sprawcy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej przez ofiarę, nielożenie na utrzymanie rodziny.

Z danych, wynika że w Gminie Szydłowo w 2023 r. liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że zostały dotknięte przemocą domową wyniosła 30 osób, co w stosunku do 2022r. stanowi spadek. W 2023 r. największą grupę osób, co do których istniało podejrzenie, że były dotknięte przemocą domową stanowiły kobiety (17 osób). W dalszej kolejności pozostają osoby małoletnie – 10 osób oraz mężczyźni – 3 osoby. Analizując rok 2024 ilość osób dotknięta przemocą domową wynosi 58 w tym 15 os. - kobiety, 6 os. – mężczyźni, 37os. – osoby małoletnie.

Przemoc domowa jest niezwykle delikatnym i trudnym zagadnieniem ze względu na występujące pomiędzy ofiarą a sprawcą więzi rodzinne, uczucia i emocje, a także poczucie wstydu. Ofiary zazwyczaj są przekonane o swoim uzależnieniu od sprawcy i ukrywają fakt występowania przemocy.

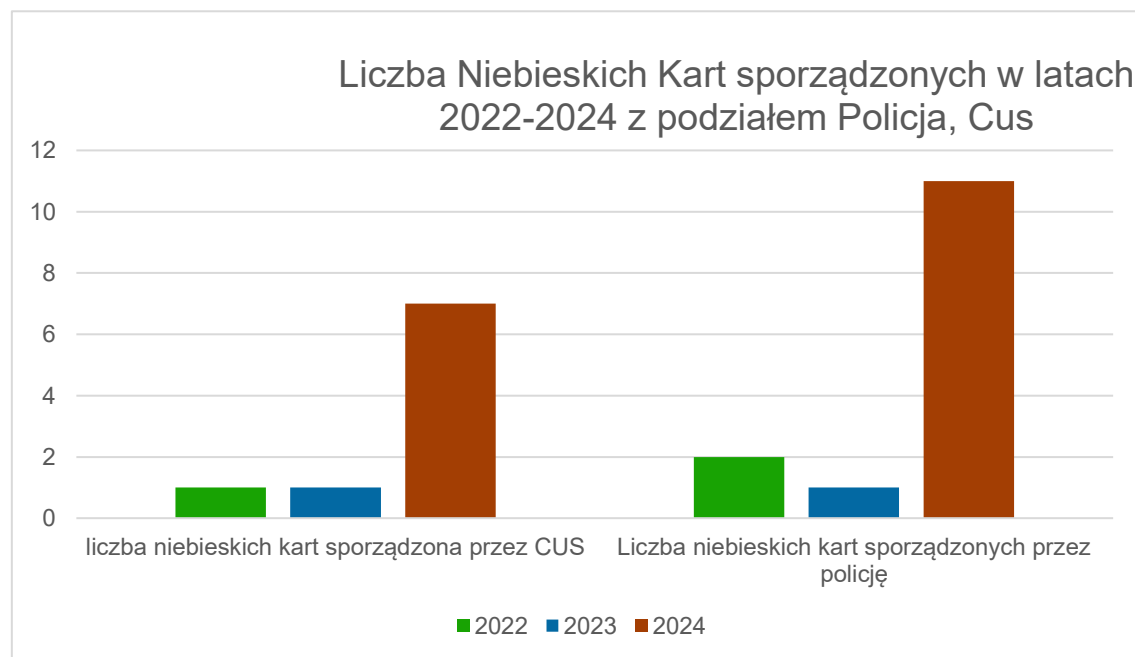
Przemoc domowa jest problemem, który może dotknąć każdego człowieka. Nie ma znaczenia ani wiek, ani rodzaj wykształcenia, ani pozycja społeczna czy wykonywany zawód. Trzeba pamiętać, że nie ma jednej przyczyny przemocy domowej. Do przemocy dochodzi w wyniku współwystępowania i interakcji (wzajemnego oddziaływania na siebie) różnych czynników społecznych, kulturowych i psychologicznych. Możemy mówić o elementach ryzyka, które zwiększają prawdopodobieństwo pojawienia się przemocy domowej, ale nie możemy stwierdzić, że są jej przyczyną. Należą do nich m. in.: normy społeczne i kulturowe, przemoc w rodzinie pochodzenia, środowisko społeczne i warunki życia, uzależnienie/nadużywanie alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz osoba sprawcy przemocy, jego cechy osobowości.

Osobami doznającymi przemocy są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Podstawowym dokumentem regulującym kwestie przemocy domowej w ujęciu prawnym jest Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2024r., poz.1673). Na podstawie ww. ustawy zostało wydane rozporządzenie regulujące kwestie procedury „Niebieskie Karty” oraz obowiązek wydania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o obrażeniach dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Na podjęcie interwencji w środowisku z wykorzystaniem tej procedury nie jest potrzebna zgoda osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedurę wszczyna policja, przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty i ochrony zdrowia, jeśli w trakcie prowadzonych przez siebie czynności służbowych lub zawodowych zaistnieje podejrzenie wystąpienia przemocy w danej rodzinie. Wszczynając ją, przedstawiciel jednej z wymienionych służb wypełnia formularz „Niebieskie Karty”.

WYKRES 1. liczba „Niebieskich Kart” sporządzona w latach 2022-2024 przez Centrum usług Społecznych Szydłowo i Policję.

Źródło danych : opracowanie własne Centrum Usług Społecznych w Szydłowie

3.2 Uzależnienia.

Alkoholizm i narkomania.

Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych i utrata zatrudnienia. Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków, jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów. Trudno jest ustalić liczbę osób zmagających się z problemami alkoholowymi oraz narkomanią.

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych należy do zadań własnych gminy. Działania te podejmowane są w oparciu o Gminny Program Profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz przy wykorzystaniu zaplanowanych w ich ramach środków finansowych.

Tabela 5. liczba wniosków skierowanych do sądu o przymusowe leczenie.

Rok	2022	2023	2024
Liczba wniosków skierowanych do Sądu o przymusowe leczenie	2	1	1

Źródło danych : Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy domowej na terenie gminy odgrywają: Punkt Konsultacyjno-Informacyjny, Nieodpłatne porady prawne i psychologiczne, Centrum Usług Społecznych, Zespół interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Posterunek Policji.

Dzieci z rodzin borykających się z problemem alkoholowym doświadczają wielu traumatycznych przeżyć. W rodzinie, gdzie występuje problem alkoholowy często brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb, ograniczone są też możliwości zaspakajania potrzeb wyższego rzędu.

W rodzinie panuje atmosfera niepokoju, napięcia, nerwowości i lęku. Dzieci z rodzin, gdzie jeden bądź obojga rodziców są dotkniętych chorobą alkoholową często przedwcześnie wchodzą w rolę dorosłych, czują się inne, gorsze od rówieśników, nierzadko doświadczają przemocy. Doświadczenie życia w rodzinie z problemem alkoholowym pozostawia w nich piętno na całe życie. Niewłaściwie realizowanie funkcji opiekuńczo-wychowawczej w tych rodzinach jest jedną z najczęstszych przyczyn pozbawienia lub ograniczenia władzy rodzicielskiej.

3.3 Przestępczość nieletnich

Przestępczość jest dynamicznym, podlegającym rozwojowi zjawiskiem społecznym, które stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego. W zależności od swej intensywności i częstotliwości wpływa na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciska piętno na jej funkcjonowaniu. Z danych rejestrowanych przez III Wydział Rodzinny i Nieletnich oraz przez II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Pile wynika, że w roku 2024 wzrosła liczba nowo podjętych nadzorów kuratorów sądowych wobec nieletnich z terenu Gminy Szydłowo, biorąc pod uwagę analizę lat 2022-2024.

Tabela 6. Przestępczość nieletnich.

Rok	2022	2023	2024
Liczba osób nieletnich objęta nadzorem	1	1	2
Sprawy karne nieletnich	0	1	0

Źródło danych: III Wydział Rodzinny i Nieletnich oraz II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Pile.

Zapobieganie przestępczości wymaga zastosowania rozwiązań kompleksowych, zakładających wspólne zaangażowanie instytucji i organizacji państwowych, samorządowych i społecznych, przedstawicieli społeczności lokalnych oraz środków masowego przekazu. Ważną rolę w zakresie inicjowania i organizowania tej działalności odgrywa policja.

Za ochronę mieszkańców oraz utrzymywanie bezpieczeństwa i porządku publicznego w gminie Szydłowo odpowiada Posterunek Policji w Szydłowie.

3.4 Niewydolność wychowawcza rodziców

„Rodziny niewydolne wychowawczo to te rodziny, w których większość wewnętrznych elementów i sama działalność wychowawcza wyraźnie odbiega od powszechnie realizowanych społecznych norm, wzorców i standardów życiowych. Powodują one niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i społecznych dzieci i młodzieży” (S. Kawula)

Niewydolnością wychowawczą zagrożone są rodziny, gdzie dziecko traci jednego z rodziców na skutek śmierci, rozwodu lub długiej nieobecności, może to być także powtórne małżeństwo, zmiana stylu życia na skutek kłopotów finansowych, alkoholizm, itp.

Zgodnie z art. 95 § 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (Dz.U z 2023 r. poz.2809) władza rodzicielska powinna być wykonywana tak, jak tego wymaga dobro dziecka i interes społeczny, a art. 96 § 1 zobowiązuje rodziców do troski o fizyczny i duchowy rozwój dziecka oraz należyte przygotowanie go do pracy dla dobra społeczeństwa odpowiednio do jego uzdolnień.

W przypadku, gdy rodzice nie są w stanie poradzić sobie z codziennymi problemami wychowawczymi, środowisko rodzinne wywiera ujemny wpływ na wychowanie dziecka lub jest zagrożone dobro dziecka, władza państwowa - sąd opiekuńczy może ingerować w wykonywanie władzy rodzicielskiej poprzez jej ograniczenie (art. 109 k. r. o), zawieszenie (art. 110 k. r. o) lub pozbawienie (art. 111 k. r. o).

Tabela 7. Wnioski skierowane przez Centrum Usług Społecznych w Szydłowie do Sądu Rodzinnego i Nieletnich o wgląd w sytuację rodzinną dziecka

Rok	2022	2023	2024
Liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego o wgląd w sytuację dziecka	6	13	15
Liczba dzieci w tych rodzinach	18	24	29

Zródło danych: Centrum Usług Społecznych w Szydłowie.

Tabela 8. Wnioski skierowane przez Posterunek Policji w Szydłowie do Sądu Rodzinnego i Nieletnich o wgląd w sytuację rodzinną dziecka.

Rok	2022	2023	2024
Liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego o wgląd w sytuację dziecka	7	11	13
Liczba dzieci w tych rodzinach	20	29	34

Zródło danych : Posterunek Policji w Szydłowie

Oslabienie więzi rodzinnych, rozluźnienie norm społecznych, deficyty w zakresie realizacji podstawowych zadań rodzicielskich oraz uzależnienia powodują, że rodziny coraz częściej znajdują się w funkcjonalnym kryzysie.

Dziecko pozostaje aż do pełnoletności pod władzą rodzicielską. Przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego nie zawierają definicji władzy rodzicielskiej. Określają jednak, jakie obowiązki i uprawnienia rodziców obejmują wykonywanie tejże władzy. W szczególności mają oni obowiązek i prawo wykonywania pieczy nad osobą i majątkiem dziecka oraz do wychowania. W ten sposób rodzice mają przygotować dziecko do samodzielnego życia. Wszystkie te czynności muszą być wykonywane z poszanowaniem godności i praw dziecka. W razie stwierdzenia nieprawidłowości w wykonywaniu władzy rodzicielskiej, sąd może oceniać działania rodziców i ingerować w nie, w skrajnych przypadkach – pozbawiając władzy rodzicielskiej. Sąd opiekuńczy winien działać przede wszystkim profilaktycznie przez zapobieganie ujemnym skutkom niewłaściwego lub nieudolnego sprawowania władzy rodzicielskiej.

Tabela 9. Liczba nowo podjętych nadzorów kuratorów sądowych w rodzinach z dziećmi z terenu Gminy Szydłowo w latach 2022-2024

ROK	2022	2023	2024
Liczba rodzin objętych nadzorem	3	4	4
liczba dzieci w tych rodzinach	9	6	8

Zródło danych: Sąd Rejonowy w Pile, III Wydział Rodzinny i Nieletnich.

Tabela 10. Liczba spraw prowadzonych w rodzinach z terenu Gminy Szydłowo

Rodzaj sprawy	2022 rok	2023 rok	2024 rok
o pozbawienie, ograniczenie lub zawieszenie władzy rodzicielskiej	2	4	1
sprawy karne nieletnich	0	1	0

Zródło danych: Sąd Rejonowy w Pile, III Wydział Rodzinny i Nieletnich

Sąd opiekuńczy, stosownie do stanu faktycznego i według oceny Sądu, chroniąc dobro dziecka może wydać każde zarządzenie mieszczące się w granicach prawa. Za cel swojego działania ma on przede wszystkim niesienie pomocy – w taki sposób i z wykorzystaniem takich środków, aby małoletni pozostał w środowisku rodzinnym.

4. DZIAŁANIA CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH W SZYDŁOWIE

4.1 Pomoc Społeczna i świadczenia rodzinne.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 2 pkt 1 i art. 3 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej).

Zadania pomocy społecznej w gminie Szydłowo wykonuje Centrum Usług Społecznych w Szydłowie. Podejmuje on działania m.in. na podstawie następujących przepisów prawa: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawa o Karcie Dużej Rodziny.

Ponadto Centrum Usług Społecznych w Szydłowie realizuje zadania z zakresu świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych oraz zasiłków dla opiekunów (w oparciu o ustawę o świadczeniach rodzinnych, ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawę o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawę o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”).

Ze wsparcia udzielanego przez CUS mogą korzystać osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. W odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe, które jest ustalone na poziomie 1010 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 823 zł na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe stosowane jest również przy przyznawaniu zasiłków rodzinnych. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeśli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 674 zł, a gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli dochód ten nie przekracza 764 zł.

W latach 2022 – 2024 zmalała ogólna liczby świadczeniobiorców pomocy społecznej w Centrum Usług Społecznych w Szydłowie. Liczba rodzin niepełnych objęta społecznym wsparciem w 2022 r. wynosi 12 rodzin. Zatem w 2023 roku liczba rodzin niepełnych objęta społecznym wsparciem wynosi 10 rodzin. W 2024r., liczba rodzin niepełnych korzystających z pomocy społecznej wyniosła 13.

Tabela 11. Dane o korzystających z pomocy społecznej w Gminie Szydłowo w latach 2022-2024.

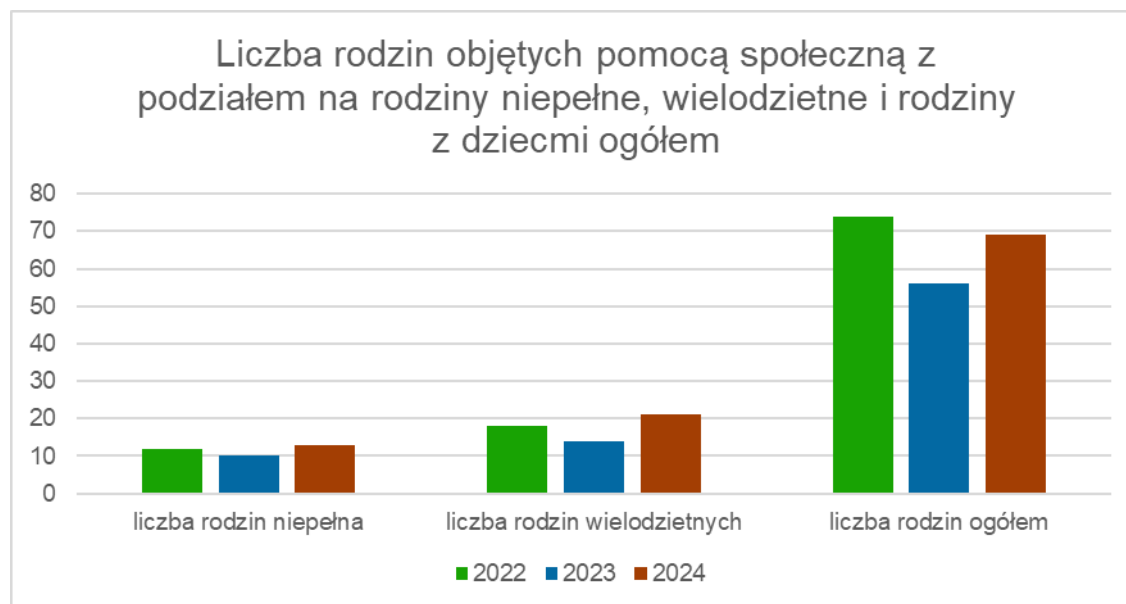
Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba rodzin ogółem	478	379	330
Liczba osób w rodzinach	923	720	683
Liczba rodzin z dziećmi	74	56	69
Liczba rodzin niepełnych	12	10	13

Źródło danych: opracowanie własne Centrum Usług Społecznych w Szydłowie.

Tabela 12. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z podziałem na rodziny niepełne, wielodzietne i rodziny z dziećmi ogółem.

Źródło danych: Centrum usług Społecznych Społecznej w Szydłowie.

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba rodzin niepełnych	12	10	13
Liczba rodzin wielodzietnych	18	14	21
Liczba rodzin z dziećmi ogółem	74	56	69

Źródło danych: Centrum Usług Społecznych w Szydłowie

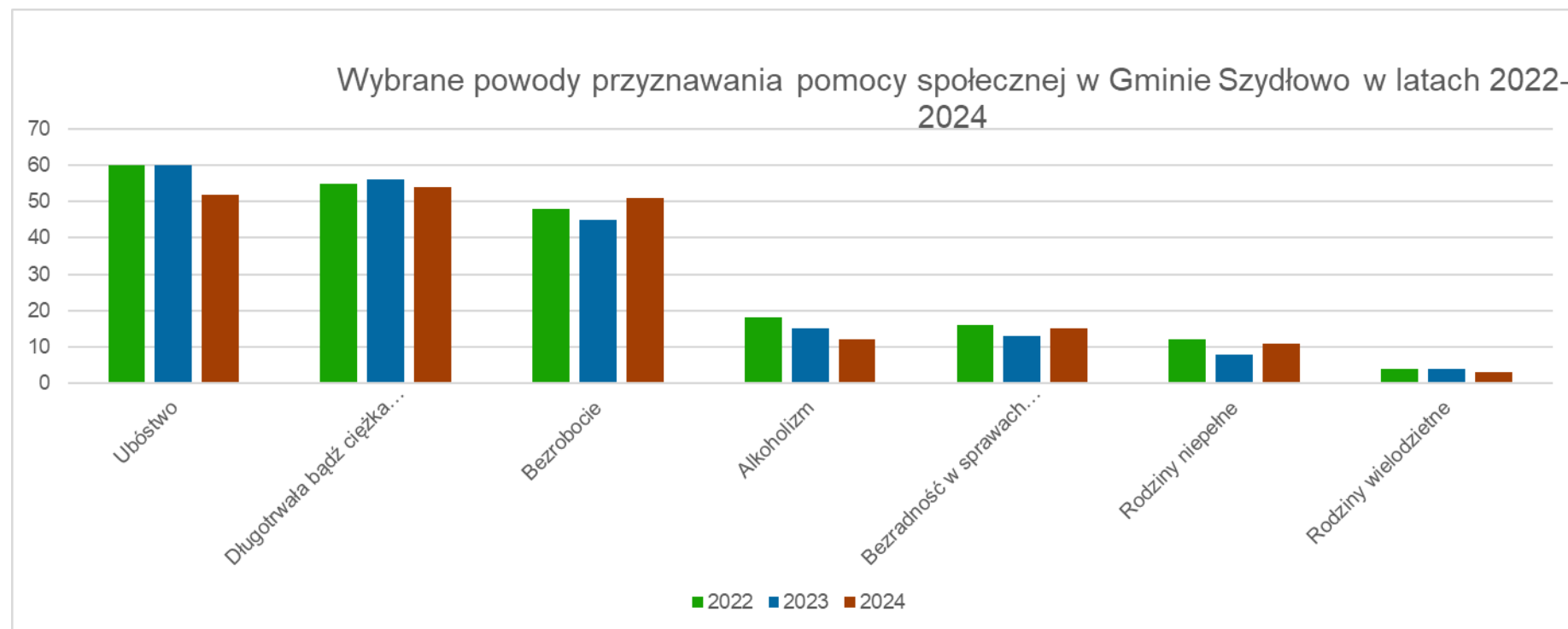
Niezmiennie pozostają również kluczowe powody przyznania pomocy społecznej, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela 13. Wybrane powody przyznawania pomocy społecznej w gminie Szydłowo w latach 2022-2024.

Powody przyznawania pomocy	Liczba rodzin					
	2022	procentowo	2023	procentowo	2024	procentowo
Ubóstwo	60	27,17%	60	29,85%	52	26,26%
Długotrwała bądź ciężka choroba	55	25,82%	56	27,86%	54	27,27%
Bezrobocie	48	22,53%	45	22,39%	51	25,76%
Alkoholizm	18	8,45%	15	7,46%	12	6,06%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	16	7,52%	13	6,47%	15	7,58%
- w tym rodziny niepełne	12	5,63%	8	3,98%	11	5,55%
- rodziny wielodzietne	4	1,88%	4	1,99%	3	1,52%

Źródła danych: Centrum Usług Społecznych w Szydłowie.

Wykres 4. Powody przyznawania pomocy społecznej w Gminie Szydłowo na lata 2022-2024

Z przedstawionych danych wynika, że najczęstszym powodem przyznawania pomocy wśród osób korzystających z pomocy społecznej jest ubóstwo, które w roku 2022 wynosiło 27,17% z ogólnej liczby korzystających rodzin korzystających. W kolejnych latach widać wzrost procentowy osób korzystających z pomocy społecznej z podziałem na powody przyznawania pomocy:

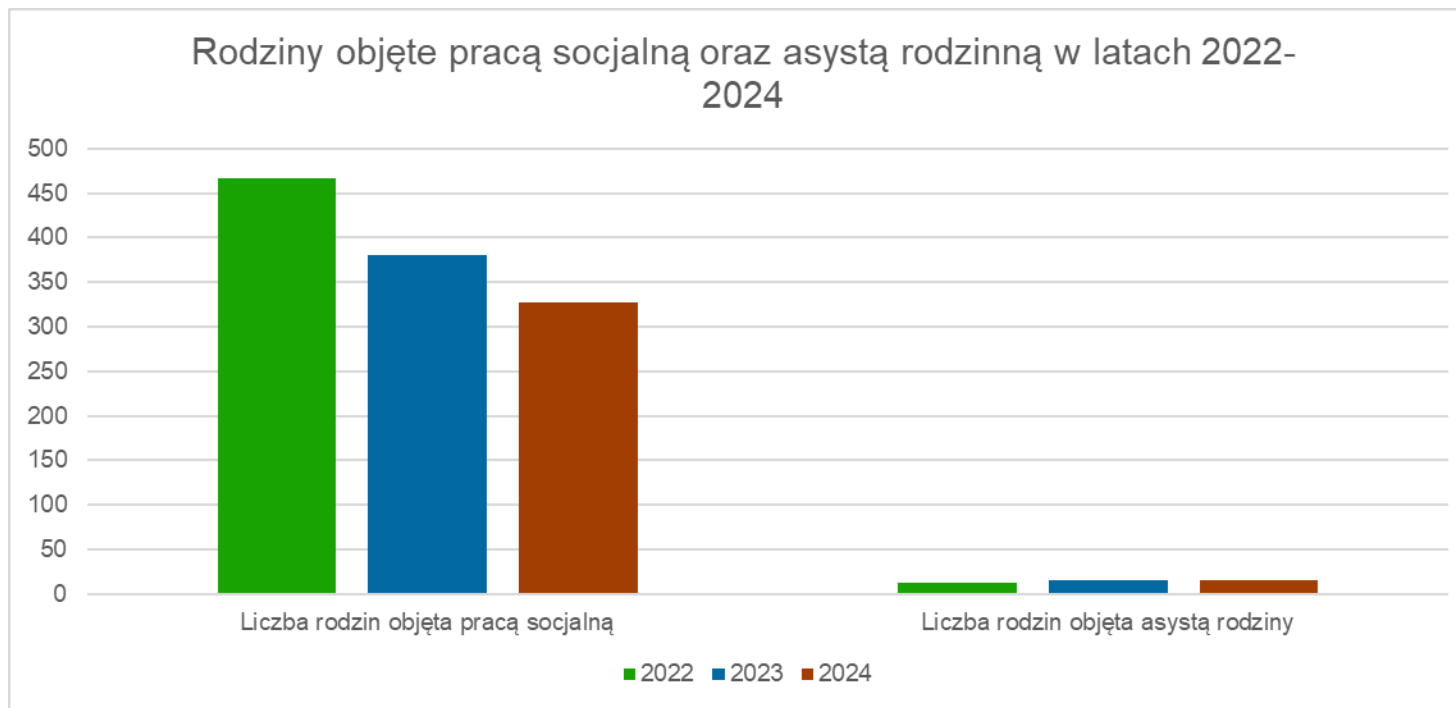
- ubóstwo wzrosło o ok. 2,68 %
- długotrwała bądź ciężka choroba wzrosła o 2,04 %
- bezrobocie wzrosło o 3,37 %
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wzrosło o 1,11%

Kluczowymi formami wsparcia osób i rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej (należy tutaj wspomnieć, że rodziny korzystające ze wsparcia Centrum Usług Społecznych w Szydłowie to rodziny wieloproblemowe) jest praca socjalna oraz asysta rodzinna. Praca socjalna adresowana jest do wszystkich grup osób i rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej, natomiast asysta rodzinna obejmuje rodziny przeżywające trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Poniższy wykres przedstawia liczbę rodzin korzystających ze wsparcia różnymi formami pomocy.

Tabela nr 14. Rodziny objęte pracą socjalną oraz asystą rodzinną w latach 2022-2024.

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba rodzin objęta pracą socjalną	467	380	327
Liczba rodzin objęta asystą rodzinną	13	16	16

Zródło danych: Opracowanie własne Centrum Usług Społecznych w Szydłowie.

Źródło danych: Centrum Usług Społecznych w Szydłowie.

Jak wynika z wyżej przedstawionego wykresu, liczba rodzin objętych asystą rodzinną w latach 2022-2024 jest do siebie zbliżona. Może to wskazywać, że mieszkańcy gminy Szydłowo chętnie korzystają z pomocy specjalistów (w tym asystenta rodziny i pracowników socjalnych) w rozwiązywaniu problemów, z którymi borykają się ich rodziny.

Praca socjalna, ukierunkowana jest na rozwiązywanie różnych problemów dotyczących osób lub rodzin, powodujących określone dysfunkcje w ich życiu lub prowadzących do ich wykluczenia społecznego. Wiele działań prowadzonych w ramach pracy socjalnej przez CUS, przynosi pozytywne efekty w postaci podjęcia pracy zarobkowej przez klientów, pełnego usamodzielnienia się bądź odejścia od systemu pomocy społecznej na pewien czas, poprawy funkcjonowania rodzin, podejmowania leczenia odwykowego, umiejętności radzenia sobie w nowych sytuacjach, umiejętności dokonywania samooceny, wzmocnienia poczucia własnej wartości. Efektywność działań podejmowanych przez pracowników socjalnych jest trudno mierzalna, gdyż efekty działań nie zawsze przekładają się na liczby. Pomoc otrzymywana przez klientów Ośrodka jest monitorowana, wywiady środowiskowe

wykonywane są nie rzadziej niż co pół roku. Ponadto pracownicy Ośrodka prowadzili środowiskową pracę socjalną w postaci pomocy klientom w poszukiwaniu zatrudnienia, złożenie dokumentacji w celu ubiegania się o ustalenie stopnia niepełnosprawności, złożenie pozwu o przyznanie alimentów, podjęcia leczenia odwykowego lub uczęszczania na grupę wsparcia AA, a czasami w celu tak prostych dla przeciętnego obywatela czynności jak posprzątanie mieszkania. W 2024 r. było objętych pracą socjalną **327** rodzin, w tym liczba osób w rodzinie wynosiła **673**.

Centrum Usług Społecznych w Szydłowie realizuje program pod nazwą „Posiłek w domu i w szkole”, z którego otrzymują wsparcie rodziny. Program ten w 2024 roku realizowany był zgodnie z corocznym porozumieniem z Wojewodą Wielkopolskim. Na realizację programu przeznaczono w Gminie Szydłowo w 2024 r. ogółem **150 426,90 zł**, z tego środki własne Gminy wynosiły **56 445,80 zł**, a dofinansowanie z budżetu państwa **93 981,10 zł**.

Oprócz tego programu Centrum Usług Społecznych pomaga rodzinom z dziećmi w trudnej sytuacji finansowej przyznając stypendia szkolne, które może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej wynikających z niskich dochodów na osobę w rodzinie. Prawo do ubiegania się o stypendium przysługują, jeżeli miesięczny dochód na osobę nie przekracza kwoty kryterium dochodowego w rodzinie wynoszącego 600 zł (art.8 *ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej*). **W roku szkolnym 2023/2024 od I-VI 2024r.** przyznano dla **30 uczniów** stypendium szkolne **na łączną kwotę 35.712,00zł** (dotacja 28.569,60, środki własne 7.142,40zł). **W roku szkolnym 2024/2025 od IX-XII 2024r.** przyznano dla **27 uczniów** stypendium szkolne **na łączną kwotę 14.880,00 zł** (dotacja 11.904,00 zł, środki własne 2.976,00 zł)

Tabela 15. Zapewnienie posiłku oraz dożywianie dzieci.

Rok	2023	2024
„Posilek w domu i w szkole” Zrealizowany z środków własnych Gminy	39 247,00 zł	56 445,80 zł
Dofinansowanie z budżetu państwa	124 065,00 zł	93 981,10 zł
Ogółem:	163 312,00 zł	150 445,80 zł

Źródło: opracowanie własne Centrum Usług Społecznych w Szydłowie.

Tabela 16. Stypendia szkolne.

Rok szkolny	2023/2024	2024/2025
Stypendium szkolne Liczba uczniów, którym przyznano świadczenie	30	27
Środki otrzymane z dotacji	28 569,60 zł	11 904,00 zł

Realizacja z środków własnych Gminy	7 142,40 zł	2 976,00 zł
Ogółem:	35 712,00 zł	14 880,00 zł

Źródło danych : opracowanie własne Centrum Usług Społecznych w Szydłowie.

ZADANIA GMINY Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY

Zgodnie z art. 176 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy przez rodziny wspierające,
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie,
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

4.2 Rodziny objęte asystą rodzinną

Asysta rodzinna jest formą wsparcia skierowaną do dwóch typów rodzin. Pierwsza z nich to rodziny przeżywające trudności w prawidłowym sprawowaniu opieki nad dziećmi. Praca asystenta w tych rodzinach ma na celu pomoc w nabyciu odpowiednich umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, by zapobiec umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej. Drugim zaś typem są rodziny, z których wskutek bezradności rodziców w sferze opiekuńczo- wychowawczej dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

Realizatorem zadań gminy w zakresie wspierania rodziny niezmiennie pozostaje Centrum Usług Społecznych w Szydłowie.

Aktualnie w Centrum Usług Społecznych w Szydłowie zatrudniony jest 1 asystent rodziny i pracuje on na podstawie umowy o pracę w zadaniowym systemie pracy, co oznacza, że działania na rzecz rodzin realizują również w godzinach popołudniowych i wieczornych.

Podobnie jak w poprzednich latach od 2022 do 2024 r. rodziny z którymi pracował asystent, to zdecydowanie w większości rodziny wychowujące dzieci, jednakże mające trudności w prawidłowym sprawowaniu władzy rodzicielskiej, przy tym wyrażającą chęć poprawy swojej sytuacji oraz podniesienia kompetencji rodzicielskich.

Kolejną grupą są rodziny, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, które również dobrowolnie zdecydowały się na asystę rodzinną w celu podjęcia działań na rzecz powrotu dzieci pod ich opiekę.

Tabela 17. Liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny z podziałem na lata 2022-2024.

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Rzeczywista liczba rodzin objętych asystą	13	16	16
Rodziny zobowiązane do współpracy z asystentem przez sąd	3	0	0
Rodziny, z których dzieci umieszczono w pieczy zastępczej objęte asystą rodziny	4	2	2
- liczba dzieci w tych rodzinach	12	4	2
Rodziny, z których dzieci zostały umieszczone w Domu Pomocy Społecznej	0	0	0
- Liczba dzieci w tych rodzinach	0	0	0
Rodziny, z których dzieci zostały umieszczone w Instytucjonalnej pieczy zastępczej objęte asystą rodzinną	1	0	0
- liczba dzieci w tych rodzinach	2	0	0
Rodziny sprawujące opiekę nad dziećmi	7	8	12

* liczby rodzin w poszczególnych kolumnach nie należy sumować źródło: Dane CUS w Szydłowie

Ilość rodzin wymagających wsparcia w tym zakresie ulega wahaniom. Środowiska rodzinne są na bieżąco monitorowane i typowane do objęcia pomocą asystenta. Zwiększa się ilość wydawanych przez sąd postanowień zobowiązujących niewydolne wychowawczo rodziny do współpracy z asystentem (art. 109 k.r.o).

Wprowadzenie asystenta i jego praca z rodziną ma na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców, podniesienie poziomu ich odpowiedzialności za losy swojej rodziny oraz umiejętności komunikacyjnych w rodzinie. W efekcie wspólne działania rodziny, asystenta i pracownika socjalnego, przy wsparciu instytucji i organizacji, mają zapobiec rozpadowi rodziny i umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

W analizowanym okresie asystent rodziny prowadził pracę z rodzinami w miejscu ich zamieszkania. Wykonując swoje obowiązki współpracował z różnymi instytucjami: szkołami, przedszkolami z terenu Gminy oraz z Powiatu Pilskiego, z kuratorem sądowym oraz kuratorami społecznymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pile oraz placówkami ochrony zdrowia.

Asystent rodziny współpracuje również z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (4 rodziny w – 2022 r., 2 rodziny – 2023r., 2 rodziny - 2024r.). Zadaniem asystenta rodziny, w takim przypadku jest praca z rodziną w miejscu jej zamieszkania. Współpracuje on z pracownikami Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pile, odpowiedzialnym za dziecko umieszczone w instytucji sprawującej pieczę zastępczą oraz motywuje rodzinę do utrzymywania stałego kontaktu z dzieckiem i podejmowania działań zmierzających do poprawy i wyeliminowania sytuacji, która była bezpośrednią przyczyną umieszczenia dziecka poza rodziną.

Nadmienić można, iż w latach 2022-2024 współpraca asystenta z rodzinami kończona była z czterech poniższych powodów:

- realizacji celów założonych w planie pracy,
- zaniechania współpracy rodziny z asystentem,
- brak efektów prowadzonej pracy,
- zmiany metody pracy z rodziną (w tym zmiana miejsca zamieszkania poza teren Gminy Szydłowo i przekazanie informacji o asyście do ośrodka pomocy społecznej w nowym miejscu zamieszkania rodziny oraz ukończenie przez dziecko 18 roku życia).

Tabela 18. Ilość rodzin i powody zakończenia asysty rodzinnej.

Wyszczególnienia	2022	2023	2024
Realizacja celów	2	2	3
Zaniechanie pracy rodziny z asystentem	3	0	0
Zmiana metody pracy lub zmiana miejsca zamieszkania rodziny	0	0	0
Brak efektów prowadzonej pracy	0	4	1
Ogółem	5	6	4

źródło danych: Centrum Usług Społecznych w Szydłowie

1.2 Partycypacja w kosztach utrzymania dzieci z Gminy Szydłowo umieszczonych w pieczy zastępczej

Koszty poniesione za pobyt dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w przypadkach, gdy rodzina nie radzi sobie ze sprawowaniem funkcji opiekuńczo – wychowawczych wobec dzieci - (co może oceniać tylko Sąd Rodzinny) - zostają one umieszczone w pieczy zastępczej. Rodzice zostają np. trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub prawa te zostają im ograniczone.

Celem pieczy zastępczej jest zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych, zapewnienie dziecku przygotowania do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami.

Pieczna zastępcza ma przede wszystkim zapewnić pracę z rodziną, mającą na celu umożliwienie powrotu dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym.

Gmina Szydłowo, zgodnie z art. 176 ust. 5 oraz art. 191 ust. 9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zobowiązana jest do ponoszenia częściowych wydatków z tytułu umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansuje pobyt tego dziecka w pieczy zastępczej w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Tabela nr 18. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz koszty ponoszone przez gminę za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

ROK	2022	2023	2024
Liczba dzieci umieszczony w pieczy	16	17	18
Liczba dzieci umieszczonych w Instytucjonalnej pieczy zastępczej	5	0	6
Liczba dzieci umieszczonych w DPS	0	0	0
Łączny koszt poniesiony przez Gminę Szydłowo	25.662,00 zł	58.357,98 zł	98. 693,00 zł

źródło danych: Centrum Usług Społecznych w Szydłowie.

Wydatki na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej mają tendencję wzrostową. Z analizy danych wynika, że w kolejnych latach tendencja wzrostowa utrzyma się i Gmina Szydłowo będzie ponosić z tego tytułu coraz większe wydatki, gdyż pobyt większości dzieci współfinansowany będzie w wysokości 30% i 50%. Wzrost nakładów finansowych na współfinansowanie pieczy instytucjonalnej wiąże się również ze wzrostem średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej ustalonej corocznie przez Starostę właściwego ze względu na położenie placówki.

Ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”.

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie Ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” (Dz. U z 2024 r. poz. 1829).

Ww. ustawa wskazuje, że wsparcie we wskazanym zakresie będzie realizowane między innymi przez jednostki samorządu terytorialnego oraz jednostki organizacyjne realizujące wspieranie rodziny. Nowo wprowadzone przepisy prawa dotyczą wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny, m. in. świadczeń gwarantowanych, do których szczególnie należy zapewnienie dostępności dla kobiet w ciąży oraz ich dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Ustawa zakłada m.in., że rodziny uprawnione objęte będą pomocą asystentów rodziny na zasadach określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Nowe rozwiązanie prawne zapewnia dostęp do poradnictwa w zakresie wspierania rodziny. W jego ramach będzie można skorzystać ze wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych, a także poradnictwa w zakresie przezwyciężenia trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Dostępną pomoc koordynować ma asystent rodziny, którego zadaniem będzie opracowanie katalogu możliwej pomocy i występowanie „do odpowiednich podmiotów, w celu umożliwienia skorzystania ze wsparcia”.

Koordynacja wsparcia podejmowana jest przez asystenta rodziny na wniosek osób uprawnionych do pomocy, złożony do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy kierownika ośrodka pomocy społecznej. Składając ww. wniosek, wnioskodawca wyraża zgodę na przetwarzanie

przez asystenta rodziny jego danych osobowych niezbędnych do wykonywania zadań wynikających z ustawy oraz zgodę na przekazywanie asystentowi rodziny przez podmioty współpracujące informacji o udzielonym wsparciu.

Od dnia wejścia w życie powyższych przepisów prawa wpłynęły wnioski o udzielenie pomocy w formie jednorazowego świadczenia pieniężnego „Za życiem” (2022 r. – 2 wnioski; 2023 r. – 2 wnioski; 2024 r. – 2 wnioski), natomiast nie wpłynął żaden wniosek o udzielenie wsparcia w pozostałym zakresie określonym niniejszą ustawą.

Zasoby instytucjonalne Gminy Szydłowo w obszarze wsparcia rodziny

Dokładne realizowanie działań gminy w zakresie wsparcia rodziny jest możliwe dzięki współpracy wielu podmiotów, w tym jednostek oświatowych, urzędów, instytucji czy organizacji pozarządowych.

Do zasobów Gminy Szydłowo umożliwiających działania na rzecz wsparcia rodziny należą między innymi:

- Centrum Usług Społecznych w Szydłowie,
- Posterunek Policji w Szydłowie,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Jaraczewie,
- Kościoły,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Placówki Oświatowe,
- Centrum Upowszechniania Kultury,
- organizacje pozarządowe

Zasoby Instytucjonalne z Powiatu Pilskiego w obszarze wsparcia rodziny

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile, al. Niepodległości 37
- Sąd Rejonowy w Pile, al. Powstańców Wielkopolskich 79
- Powiatowe Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Pile, ul. Rydygiera 23, 64-920 Piła

4.3 Usługi Społeczne

Centrum Usług Społecznych w Szydłowie, wychodząc naprzeciw potrzebom rodzin w kryzysie oraz przeżywających różnego rodzaju trudności w prawidłowym sprawowaniu władzy rodzicielskiej, udzielał wsparcia poprzez pomoc psychologiczną, konsultacje z radcą prawnym oraz spotkania ze specjalistą pracy socjalnej, z której mogły korzystać rodziny zamieszkujące Gminę Szydłowo.

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Ponadto Centrum Usług Społecznych w Szydłowie począwszy od roku 2024 podjął realizację zadań w ramach projektu „Rozwój Wielkopolskiej Sieci Centrów Usług Społecznych” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027.

W wyniku przeprowadzonej Diagnozy Potrzeb i Potencjału Społeczności lokalnej Gminy Szydłowo w zakresie usług społecznych, Centrum Usług Społecznych w Szydłowie w ramach realizowanego projektu świadczyło dla społeczności następujące usługi:

- 1) Konsultacje Psychologiczne i pedagogiczne dla rodzin z dziećmi.
- 2) Specjalistyczna usługa opiekuńcza fizjoterapii w miejscu zamieszkania.
- 3) Klub międzypokoleniowy - grupa rozwojowo wspierająca dla seniorów i młodzieży.
- 4) Wsparcie uzupełniające - wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego.
- 5) Specjalistyczne poradnictwo logopedyczne dla dzieci, młodzieży, osób starszych i osób z problemem afazji.
- 6) Zajęcia wspierające prawidłowy rozwój motoryki małej i dużej- zajęcia sensoryczne i sensoplastyczne dla dzieci.

Tabela nr. 20 obrazująca ilość dzieci uczestniczących w warsztatach.

NAZWA USŁUGI	Liczba dzieci, które wzięły udział w zajęciach rok 2024	Liczba dzieci które wzięły udział w zajęciach rok 2025 (do 30.06.2025r)
Konsultacje psychologiczne i pedagogiczne dla rodzin z dziećmi	7	6
Specjalistyczna usługa opiekuńcza fizjoterapii w miejscu zamieszkania	4	4
Klub międzypokoleniowy - grupa rozwojowo wspierająca dla seniorów i młodzieży		
Rozgrywki w gry planszowe	3	4
W zdrowym ciele - zdrowy duch	5	4
Kuchnie świata	3	3
Dyskusyjny klub filmowy	4	2
Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego	0	0
Specjalistyczne poradnictwo logopedyczne dla dzieci, młodzieży, osób starszych i osób z problemem afazji	36	25
Zajęcia wspierające prawidłowy rozwój motoryki małej i dużej zajęcia sensoryczne i sensoplastyczne dla dzieci	5	6

Źródło danych: Centrum Usług Społecznych w Szydłowie.

IV. Analiza

Podsumowując wyżej opisane dane zauważyć można, iż w najbliższych latach pomoc będzie rozwijała się w kierunku większego wsparcia rodzin i dzieci. Obecnie obserwujemy pojawienie się w rodzinach wielu problemów i trudności, które niejednokrotnie prowadzi do destabilizacji i rozpadu więzi rodzinnych. Z analizy problemów społecznych występujących w rodzinach wynika, że problemy takie jak ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych to problemy, między którymi zachodzi związek przyczynowo – skutkowy, np.: bezrobocie powoduje nie tylko utratę środków finansowych, ale również pogłębienie i nawarstwienie się innych problemów, tj: bezradność, izolacja społeczna, uzależnienia itp. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych dotyczy rodzin z dziećmi niezależnie od ich struktury. Wielopproblemowe rodziny z dziećmi to rodziny, które mogą mieć jeden lub wiele sprzężonych ze sobą problemów. Wielopproblemowość nasila się szczególnie w przypadku rodzin niepełnych. Poza wsparciem materialnym i niematerialnym, niezbędne będzie wzmocnienie funkcji rodziny, poprzez umożliwienie dostępu do różnego rodzaju form wsparcia. Należy pamiętać, że brak możliwości zapewnienia wsparcia dziecku i rodzinie w środowisku lokalnym i konieczność umieszczenia dziecka poza rodziną spowoduje bardzo dotkliwe skutki psychiczne i społeczne. Celem wszystkich działań ma być zapobieganie umieszczeniu dziecka poza rodziną biologiczną oraz wyposażenie rodziny w narzędzia umożliwiające samodzielne radzenie sobie z pojawiającymi się problemami i potrzebami. Problemy rodzin mają wielowymiarowy charakter i ich rozwiązywanie wymaga także zintegrowanej współpracy instytucjonalnej. Należy doprowadzić do współdziałania wszystkich podmiotów powołanych do działań w celu wspierania rodziny. W rozwiązywaniu tych problemów często potrzebna jest pomoc zarówno Centrum Usług Społecznych, jak i wielu innych instytucji i organizacji. Dlatego tak ważne jest, aby w Gminie Szydłowo działał dobrze zorganizowany system wsparcia rodziny: system oparty na współpracy CUS-u, instytucji i organizacji działających na polu pomocy społecznej, szkół i placówek oświatowych, służby zdrowia, policji i wszystkich zainteresowanych dobrem rodzin zamieszkujących na terenie naszej gminy.

Cele i zadania Gminnego Programu Wsparcia Rodziny Gminy Szydłowo na lata 2026-2028

Cel główny:

Rozwój zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz rozwijanie działań profilaktycznych i wspierających.

1. Cele szczegółowe: Wzmacnianie lokalnego systemu wsparcia rodziny oraz tworzenie płaszczyzny komunikacji społecznej pomiędzy rodzinami

Lp.	Przedsięwzięcia planowane do realizacji	Mierniki/wskaźniki	Realizatorzy/ Partnerzy
1.1	Podjęcie współpracy z instytucjami i partnerami lokalnymi działającymi w obszarze wsparcia rodziny	• liczba spotkań, konferencji, szkoleń z zakresu realizowanych zadań	Instytucja oraz partnerzy działający na terenie Gminy Szydłowo.
1.2	Doskonalenie umiejętności zawodowych i metod pracy z rodziną pracowników instytucjonalnych oraz organizacji, które działają w obszarze pomocy dziecku i rodzinie, w tym podnoszenie kwalifikacji asystentów rodziny i pracowników socjalnych	• liczba i rodzaje szkoleń, warsztatów oraz konferencji i supervizji	• Centrum Usług Społecznych w Szydłowie, • Urząd Gminny Szydłowo • Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w Rodzinie, • Państwowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile, • II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Pile, • Posterunek Policji w Szydłowie, • Kościoły, • jednostki ochrony zdrowia
1.3	Wykorzystanie potencjałów organizacji pozarządowych działających na rzecz pomocy dziecku i rodzinie w realizacji zadań gminy w zakresie wspierania rodziny	• liczba organizacji pozarządowych realizujących działania na rzecz rodziny, • liczba i rodzaj działań zleconych do realizacji NGO • liczba dzieci objętych działaniami organizacji pozarządowej w ramach zleconych zadań	• Urząd Gminy Szydłowo, • Centrum Usług Społecznych w Szydłowie, • organizacje pozarządowe, • Kościoły i związki wyznaniowe

2. Cel szczegółowy: Poprawa funkcjonowania rodzin niewydolnych opiekuńczo i wychowawczo oraz wzmacnianie kompetencji rodzicielskich rodzin z terenu Gminy Szydłowa. Ponadto przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym, które w konsekwencji prowadzą do podejmowania przez pracowników służb społecznych działań interwencyjnych.

L.p.	Przedsięwzięcia planowane do realizacji	Mierniki/wskaźniki	Realizatorzy/partnerzy
2.1	Diagnozowanie oraz monitorowanie sytuacji rodzin z dziećmi zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, ale również też rodziny, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej	• liczba rodzin objęta wsparciem z systemu pomocy społecznej, w tym z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i rodzin nie pełnych, • liczba rodzin dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, • liczba rodzin, w których prowadzony jest monitoring sytuacji rodziny po zakończeniu asysty, • liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do współpracy z podmiotami działającymi na rzecz wsparcia rodziny, w tym do podjęcia współpracy z asystentem rodziny.	• Centrum Usług Społecznych w Szydłowie, • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile, • Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, • Sąd Rejonowy w Pile Wydział III Rodzinny i Nieletnich oraz II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Spraw Rodzinnych
2.2	Prowadzenie pracy socjalnej z rodziną	• liczba rodzin objętych pracą socjalną	• Centrum Usług Społecznych w Szydłowie
2.3	Obejmowanie rodzin wsparciem asystenta rodziny	• liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny • liczba rodzin nowo objętych asystą rodzinną, • liczba rodzin, które zakończyły współpracę z asystentem rodziny, w tym szczególnie z powodu zrealizowanego planu pracy z rodziną, • liczba dzieci w rodzinach objętych asystą rodzinną, • liczba sporządzonych planów pracy z rodziną • liczba ocen okresowych sytuacji rodziny.	• Centrum Usług Społecznych w Szydłowie

2.4	Udzielanie nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego w szczególności psychologicznego, socjalnego	• liczba udzielonych porad specjalistycznych • liczba przeprowadzonych warsztatów i zajęć w ramach grupowej edukacji psychologicznej, pedagogicznej.	• Centrum Usług Społecznych w Szydłowie
2.5	Pomoc materialna dla rodzin z dziećmi	• Liczba rodzin i dzieci, którym wypłacono świadczenia, • zasiłek rodzinny, • jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, • jednorazowe świadczenie wynikające z ustawy „Za Życiem”, • świadczenia rodzicielskie, • świadczenia z funduszu alimentacyjnego, • stypendia szkolne	• Centrum Usług Społecznych w Szydłowie
2.6	Prowadzenie grup samopomocowych dla osób i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu ról rodzicielskich.	• Liczba grup wsparcia, • liczba spotkań grup wsparcia	• Centrum Usług Społecznych w Szydłowie
2.7	Tworzenie, realizacja, udział w programach i projektach skierowanych do rodzin	• Liczba programów i projektów	• Urząd Gminy w Szydłowie • Centrum Usług Społecznych w Szydłowie • organizacje pozarządowe

3. Cele szczegółowe: Wsparcie rodzin w działaniach na rzecz powrotu dzieci z pieczy zastępczej oraz zwiększanie wiedzy na temat świadomego planowania rodziny.

L.p	Przedsięwzięcia planowane do realizacji		
3.1	Prowadzenie pracy z rodzinami biologicznymi dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej	- Liczba rodzin biologicznych, z którymi prowadzona jest praca, - liczba dzieci w pieczy zastępczej z rodzin w których prowadzona jest praca.	- Centrum Usług Społecznych w Szydłowie - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile
3.2	Współpraca asystentów rodziny i pracowników socjalnych z organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, rodzinami zastępczymi, w tym w szczególności w zakresie dokonywania oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz uregulowania sytuacji prawnej dziecka	- Liczba posiedzeń, które dotyczyły oceny sytuacji, - liczba sporządzonych ocen sytuacji dziecka, - liczba wniosków o powrót dziecka do rodziny biologicznej, - liczba sporządzonych opinii o sytuacji rodziców biologicznych	- Centrum Usług Społecznych w Szydłowie - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, - placówki opiekuńczo-wychowawcze, - rodziny zastępcze, - Sąd Rodzinny.
3.3	Prowadzenie pracy z rodzinami biologicznymi którym przywrócono władzę rodzicielską	Liczba rodzin biologicznych, z którymi prowadzona jest praca	- Centrum Usług Społecznych w Szydłowie, - II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Spraw Rodzinnych.
3.4	Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	- liczba dzieci, za które gmina ponosi odpłatność, - liczba dzieci, których pobyt w pieczy zastępczej współfinansowali rodzice biologiczni	- Centrum Usług Społecznych w Szydłowie, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile

4. Cele szczegółowe: Podnoszenie wiedzy mieszkańców Gminy Szydłowo w zakresie lokalnego systemu wsparcia rodziny.

L.p.			
4.1	Upowszechnianie wśród rodzin informacji o możliwości uzyskania wsparcia oraz instytucjach i organizacjach działających na rzecz pomocy rodzinie	• liczba działań informacyjnych, • liczba materiałów informacyjno - edukacyjnych	• Urząd Gminy Szydłowo, • Centrum Usług Społecznych w Szydłowie, • II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Spraw Rodzinnych, • Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, • organizacje pozarządowe, • kościoły i związki wyznaniowe

11. Realizatorzy Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028

Koordynatorem Programu jest Centrum Usług Społecznych w Szydłowie przy współpracy:

- Asystenta rodziny
- Pracowników socjalnych
- Zespołu Interdyscyplinarnego
- Policji
- Powiatowego Centrów Pomocy Rodzinie w Pile
- Sędziów i Kuratorów Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego
- Organizacji pozarządowych
- Placówek oświatowych, kulturalnych i służby zdrowia.

W realizacji swoich działań w/w podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet.

Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny należy do zadań własnych gminy, a tym samym zobowiązuje jednostki samorządowe do realizacji celów w nim zawartych oraz do stymulowania i ukierunkowywania działań na rzecz dziecka i rodziny.

4. Źródła finansowania Programu

Zadania wynikające z Programu będą finansowane:

- ze środków gminy,
- ze środków budżetu państwa,
- z funduszy Unii Europejskiej,
- z innych źródeł.

5. Monitoring i ewaluacja Programu.

Zakłada się, że Program będzie podlegał monitoringowi, który polegać będzie na bieżącym gromadzeniu i analizowaniu danych dotyczących stanu jego realizacji.

Systematycznie zbierane będą informacje, które pozwolą kontrolować stopień realizacji przyjętych w nim przedsięwzięć. Pozwoli to na ustalenie obszarów, które zostaną poddane ewaluacji.

Informacje o realizacji Programu składane będą do 31 marca każdego roku Radzie Gminy Szydłowo w formie sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, o którym mowa w art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Spis wykresów i tabel

Tabela 1. Przedział wiekowy mieszkańców Gminy Szydłowo

Tabela 2. Dane szczegółowe na temat placówek oświatowych działających w gminie

Tabela 3. Zajęcia dodatkowe dla uczniów prowadzone przez placówki oświatowe w gminie

Tabela 4. Wsparcie udzielone dzieciom i rodzicom przez placówki oświatowe

Tabela 5 liczba wniosków skierowanych do sądu o przymusowe leczenie

Tabela 6. Przestępczość nieletnich

Tabela 6. Wnioski skierowane przez Posterunku Policji do Sądu Rodzinnego i Nieletnich o wgląd w sytuację rodzinną dziecka

Tabela 7. Wnioski skierowane przez Centrum Usług Społecznych do Sądu Rodzinnego i Nieletnich o wgląd w sytuację rodzinną dziecka

Tabela 8. Wnioski skierowane przez Posterunek Policji do Sądu Rodzinnego i Nieletnich o wgląd w sytuację rodzinną dziecka

Tabela 9. Liczba nowo podjętych nadzorów kuratorów sądowych w rodzinach z dziećmi z terenu Gminy Szydłowo w latach 2022-2024

Tabela 10. Liczba spraw prowadzonych w rodzinach z terenu Gminy Szydłowo

Tabela 11. Dane o korzystających z pomocy Społecznej w Gminie Szydłowo w latach 2022-2024

Tabela 12. Liczba rodzin objęta pomocą społeczną z podziałem na rodziny niepełne, wielodzietne i rodziny z dziećmi ogółem

Tabela 13. Wybrane powody przyznawania pomocy społecznej w Gminie Szydłowo w latach 2022-2024

Tabela 14. Liczba rodzin objęta pracą socjalną oraz asystą rodzinną w latach 2022-2024

Tabela 15. Zapewnienie posiłku oraz dożywianie dzieci

Tabela 16. Stypendia szkolne

Tabela 17. Liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny z podziałem na lata 2022-2024

Tabela 18. Liczba rodzin i powody zakończenia asysty rodzinnej

Tabela 19. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz koszty ponoszone przez gminę za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Tabela 20. Liczba dzieci uczestnicząca w zajęciach z wyszczególnieniem danej usługi

Wykres 1 Liczba niebieski kart sporządzonych w latach 2022-2024 przez Centrum usług Społecznych i Policję

Wykres 2. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z podziałem na rodziny niepełne, wielodzietne i rodziny z dziećmi ogółem

Wykres 3. Powody przyznawania pomocy społecznej w gm. Szydłowo w latach 2022-2024

Wykres 4. Rodziny objęte pracą socjalną oraz asystą rodzinną w latach 2022-2024

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025r. poz. 49) określa zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Do zadań własnych gminy, zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy, należy opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny Gminy Szydłowo na lata 2026-2028 określa cele oraz działania, za pomocą których mają one zostać osiągnięte. Głównym celem programu, stanowiącego element polityki prorodzinnej gminy, jest rozwój zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej oraz rozwijanie działań profilaktycznych i wspierających.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.